

REGIONÁLNA VETERINÁRNA A POTRAVINOVÁ SPRÁVA HUMENNÉ
Gaštanová 3, 066 01 Humenné

Číslo spisu: 485/2022-500 - 02

Humenné, 03.10.2022

Regionálna veterinárna a potravinová správa v Humennom podľa § 8 ods. 3, písm. e) zákona NR SR č. 39/2007 Z. z. o veterinárnej starostlivosti v znení neskorších predpisov

n a r i a d' u j e

pre obce nachádzajúce sa v zóne pozorovania

v e t e r i n á r n e o p a t r e n i a

na zabezpečenie kontroly a zabránenie šírenia nebezpečnej choroby - besnoty u jazveca lesného

Za ohnisko nákazy besnoty jazveca lesného sa vymedzuje katastrálne územie obce Jablň.

Zóna pozorovania sa vymedzuje na tieto katastre obcí: Koškovce, Dedačov, Hankovce, Maškovce, Adidovce, Eubiša, Veľopolie, Udavské, Vyšný Hrušov, Rovné, Zubné, Nechválava Polianka, Papín, Nižná Jablonka, Rokytov p/Humennom, Zbojné, Zbudské Dlhé, Hrabovec n/Laborcom, Brestov n/Laborcom, Radvaň n/Laborcom, Zbudská Belá, Nižné Ladičkovce, Vyšné Ladičkovce, Sopkovce, Baškovce, Turcovce, Hrubov, Volica

Za týmto účelom sa nariaďuje:

1. Zabezpečiť vyšetrenie nahlásených uhynutých a usmrtených zvierat počas trvania nákazy.

Termín: v texte
Zodpovedný: starosta obce
SVL

2. Počas trvania nákazy hlásiť prostredníctvom obce každý prípad expozície ľudí a zvierat, zmeny správania sa domácich zvierat, uhynutia voľne žijúcej zveri v ohnisku.

Termín: v texte
Zodpovedný: starosta obce
občania obce

3. Vykonať ochrannú vakcináciu psov a mačiek starších ako 3 mesiace a iných vnímavých zvierat, ktoré doposiaľ neboli vakcinované proti besnote alebo od poslednej vakcinácie proti besnote uplynula doba účinnosti vakcinácie. Pred vykonaním vakcinácie u psov zabezpečiť označenie mikročipom.

Termín: do 14.10.2022
Zodpovední: starosta obce
majitelia zvierat, SVL

Zakazuje sa:

1. Počas trvania nákazy premiestňovanie a zhromažďovanie vnímavých druhov zvierat a voľný pohyb psov a mačiek.

Termín: v texte

Zodpovedný: starosta obce

Tieto opatrenia na kontrolu nebezpečnej choroby Regionálna veterinárna a potravinová správa v Humennom zruší

1. po uplynutí pozorovacej doby, ak
  - a) sa v priebehu 3 mesiacov nevyskytol žiadny ďalší prípad besnoty domácich alebo voľne žijúcich zvierat,
  - b) sa v ohnisku nenachádza žiadne vnímavé zviera,
  - c) bola vykonaná záverečná dezinfekcia.

O d ô v o d n e n i e

Dňa 28.09.2022 poľovný hospodár doručil na RVPS Humenné vzorku jazveca lesného, ktorého predtým zastrelil so zmenami správania, osobne odobral a zabalil v obci Jablož. Vzorka bola dňa 29.09.2022 o cca 09:30 hod. odoslaná zvoznou linkou ŠVPÚ Dolný Kubín, SL Prešov do ŠVÚ Zvolen v rámci pasívneho surveillance na besnotu.

Dňa 30.09.2022 RVPS Humenné v poobedňajších hodinách obdržala e- mailom „Protokol o výsledku laboratórneho vyšetrenia č. 45015/2022“ z ŠVÚ Zvolen, v ktorom bola detekciou antigénu vírusu besnoty priamou imunofluorescenčnou technikou a PCR metódou na detekciu nukleovej kyseliny vírusu besnoty, potvrdená besnota u jazveca lesného.

Tieto veterinárne opatrenia sa vydávajú na základe hore uvedených skutočností ako aj v zmysle „Národného programu eradikácie besnoty na Slovensku na roky 2022- 2023“.

Besnota je vírusová choroba všetkých teplokrvných živočíchov, ktorá postihuje centrálny nervový systém. Patrí medzi zoonózy (choroby prenosné na človeka). Po objavení klinických príznakov sa choroba vždy končí smrťou. Vírus je vylučovaný slinnými žľazami infikovaného živočicha a zvyčajne sa prenáša pohryzením alebo potriesnením porušenej kože.

P o u č e n i e

Podľa ustanovenia § 52 písm. b/ zák. č. 39/2007 Z. z. o veterinárnej starostlivosti. na nariadenie a zrušenie obmedzujúcich opatrení pri podozrení na choroby alebo ich výskyte sa nevzťahujú všeobecné predpisy o správnom konaní.

Nesplnenie týchto veterinárnych opatrení môže byť sankcionované v zmysle § 48 ods.3, písm. b) zákona NR SR č. 39/2007 Z. z. o veterinárnej starostlivosti.

MVDr. Helena Dziaková
riaditeľka RVPS Humenné

Opatrenia sa doručujú:

OcÚ Koškovce, OcÚ Dedáčov, OcÚ Hankovce, OcÚ Maškovce, OcÚ Adidovce, OcÚ Lubiša, OcÚ Veľopolie, OcÚ Udavské, OcÚ Vyšný Hrušov, OcÚ Rovné, OcÚ Zubné, OcÚ Nechválava Polianka, OcÚ Papín, OcÚ Nižná Jablonka, OcÚ Rokytov p/Humennom, OcÚ Zbojné, OcÚ Zbudské Dlhé, OcÚ Hrabovec n/ Laborcom, OcÚ Brestov n/ Laborcom, OcÚ Radvan n/ Laborcom, OcÚ Zbudská Belá, OcÚ Nižné Ladičkovce, OcÚ Vyšné Ladičkovce, OcÚ Sopkovce, OcÚ Baškovce, OcÚ Turcovce, OcÚ Hrubov, OcÚ Volica

Príloha: Poučenie o chorobe

Tento dokument bol podpísaný elektronicky, kvalifikovaným mandátnym certifikátom štatutára RVPS Humenné

Na vedomie:

- ŠVPS SR Bratislava ŠVPS SR Bratislava, Botanická č. 17, 842 13 Bratislava
IČO - 00156426
- Okresný úrad Humenné- pozemkový a lesný odbor, Mierova 4, 066 01 Humenné
IČO - 00151866
- Obvodná poľovnícka komora v Humennom, Lipová 756/14, 066 01 Humenné
IČO - 00418862
- MVDr. Kakuta Miroslav – SVL
- MVDr. Kakuta Marko – SVL
- MVDr. Alušík Ján – SVL
- MVDr. Ferko Ján – SVL
- MVDr. Baran Miroslav – SVL
- MVDr. Mančík Jozef - SVL

Poľnohospodárske podniky nachádzajúce sa v zóne pozorovania

Poučenie o chorobe

Besnota je vírusová choroba všetkých teplokrvných živočíchov, ktoré postihuje predovšetkým centrálny nervový systém. Patrí medzi zoonózy (choroby prenosné na človeka). Pri typickom priebehu sa choroba manifestuje poruchami vedomia, zvýšenou dráždivosťou, hydrofóbiou, čiastočným a v neskoršom štádiu celkovým ochrnutím. Po objavení klinických príznakov sa choroba vždy končí smrťou.

Vírus je vylučovaný slinnými žľazami infikovaného živočícha a zvyčajne sa prenáša pohryzením alebo potriesnením porušenej kože. Menej častým spôsobom je prenos neporušenou sliznicou. Z miesta infekcie sa šíri nervovými vláknami do centrálnej nervovej sústavy, kde sa replikuje a vyvoláva nehnisavú encefalomyelitídu. Infikované zvieratá vylučujú vírus už 2 – 5 dní pred manifestáciou prvých klinických príznakov.

Vnímovosť na besnotu je u jednotlivých druhov zvierat rôzna. Extrémne vnímavé na besnotu sú v našich podmienkach líšky, vlky, poľné myši a z hospodárskych zvierat hovädzí dobytok. Významnú úlohu v udržiavaní a šírení besnoty u voľne žijúcich zvierat v prostredí má líška hrdzavá, ktorá je hlavným vektorom a rezervoárovým zvieratkom. Hlavnú úlohu v rozširovaní besnoty u domácich zvierat po zavedení povinnej vakcinácie psov má v súčasnosti mačka.

Besnota sa prejavuje v troch formách:

- a) zúrivej
- b) tichej
- c) atypickej

a) **zúrivá forma** sa podľa príznakov rozdeľuje na 3 štádiá:

1. **prvé štádium** po uplynutí inkubačnej doby (2 - 15 týždňov). Zvieratá stávajú smutným, depresívnym alebo apatickým, ľakavým a nepokojným. Uchyľujú sa na tmavé miesta. Často bezdôvodne mení polohu tela alebo sa hlasovo prejavuje. Niekedy podlieha depresii a môže byť nebezpečné. Domáce zvieratá sú však ešte vždy dôverčivé k svojmu chovateľovi alebo ošetrovateľovi a krotké zvieratá ostávajú prítulné. Psy a mačky strácajú hravosť. Spočiatku ešte prijímajú krmivo, ale ťažko hltajú, v dôsledku krčv hltana. U postihnutých zvierat sa môže vyskytnúť zvýšenie teploty. Zvieratá sú veľmi smädné. Začína sa u nich prejavovať príznak „zvrátenej chuti“ - lížu a prehltávajú nestráviteľné predmety, ako sú kamene, hnoj, drevo, a pod. Toto štádium trvá 1 až 3 dni.
2. **druhé štádium** prejavuje sa nespokojnosťou a vzrušenosťou, ktoré sa stupňujú až do zúrivosti. V dôsledku ochrnutia hrtana sa mení hlas zvieratá. Typickým príznakom je strata plachosti a zúrivosť. Zvieratá sú veľmi zúrivé a neobmedzene napáda a hryzie všetko živé i neživé čo mu príde do cesty. Šelmy si v zúrivosti často odhryznú aj časť vlastného tela (chvost, nohu, pohlavné orgány). V tomto štádiu sú najnebezpečnejšie. Domáce zvieratá napádajú už aj známe osoby. Zvýšená dráždivosť na bežné podnety (ostré svetlo alebo náhly zvuk) a hydrofóbia sú ďalšími príznakmi klinického obrazu tohto štádia zúrivej formy besnoty. Hovädzí dobytok útočí a prenasleduje ľudí i zvieratá, laktácia sa náhle zastaví. Líšky a iné zvieratá s prevažne podvečernou a nočnou aktivitou možno sledovať počas dňa a v dôsledku straty plachosti sa dostávajú do blízkosti ľudských sídiel, kde napádajú domáce zvieratá a ľudí. Štádium zúrivosti trvá 3 - 4 dni.

3. **tretie štádium** je konečné štádium, kedy ochrnú žuvacie a jazykové svaly. Z ústnej dutiny vyteká množstvo ľahavých slín, ktoré zviera nie je schopné v dôsledku ochrnutia hltana, svalov jazyka a žuvacích svalov prehĺtať. Sánka a jazyk ovísajú. Zmeny držania tela a nekoordinovanosť pohybov sa prehlbujú. Postupne ochrne celé telo. Nakoniec zviera uhynie za príznakov udusenía.
- b) **tichá forma** - táto forma je najčastejšia u domácich psov, ktoré mohli byť ochranné očkované proti besnote, ale ešte sa u nich nevytvorila dostatočná imunita, alebo sa vyskytuje u psov po uplynutí doby chránenosti po vakcinácii. Pri tejto forme len zriedkavo pozorovať snahu o pohryznutie infikovaným zvierat'om.
- c) **atypická forma** neprebíha za vyššie uvedených príznakov. Zvyčajne sa prejavuje poruchami tráviaceho aparátu, potratmi alebo kombináciami vyššie uvedených príznakov.